

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

Učebné osnovy
HRY NA KELTSKEJ (DETSKEJ) HARFE
Hudobný odbor

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy - doplnenie

Vypracovala: Mgr. Magdaléna Hrubá

Koordinovala: Mgr. Elena Manicová

Schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky dňa 8. júla 2008 pod číslom CD-2008-7290/14883-1:911 ako učebné osnovy hry na keltskej (detskej) harfe pre 1. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy

Učebné osnovy pre I. stupeň základného štúdia základnej umeleckej školy - doplnenie

Učebný plán číslo:	7a						
Stupeň:	I. – základné štúdium						
Zameranie:	Hra na keltskej (detskej) harfe						
Vek:	od 7 rokov						
Dĺžka štúdia:	7 rokov						
1. časť	Ročník			2. časť			Ročník
Predmet:	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	(počet hodín týždenne)						
	Nepovinný predmet			voliteľný			
1. Hra na nástroji, hra z listu	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
2. Komorná hra alebo sprievod, alebo hra v súbore	-	-	-	-	1	1	1
3. Hudobná náuka	1	1	1	1	1,5	1,5	1,5
Spolu:	2,5	2,5	2,5	2,5	4	4	4

Dostupnosť a možnosti zakúpenia malého, bezpedálového nástroja sú dôvodom uvedeného doplnku.

Pôvodné osnovy štúdia hry na klasickom nástroji zostávajú v platnosti.

Všeobecné úlohy v rámci štúdia hry na keltskej (detskej) harfe

- ◆ Predpoklady: hudobné nadanie, primeraná fyzická vyspelosť.
- ◆ Cieľ: zvládnutie základov hry na harfe
  - ◆ rozvoj hudobnosti žiaka,
  - ◆ rozvoj techniky hry, prihliadajúc na individuálne a fyzické dispozície.
- ◆ Zohľadňujúc vek žiaka:
  - ◆ história nástroja,
  - ◆ stavba nástroja,
  - ◆ akustické vlastnosti, zvukové možnosti nástroja, charakteristické prednosti,
  - ◆ spoznávajúc harfovú literatúru:
    - ◆ vlastná interpretácia,
    - ◆ audio, video nahrávky,
- ◆ Základy harfovej hry a dodržiavanie v praxi pri hre:
  - ◆ držanie tela, rúk, lakťa, prstov a nôh,
  - ◆ držanie nástroja,
  - ◆ práca prstov,
  - ◆ koordinácia vyššie uvedených častí tela,
  - ◆ práca s háčikmi,
  - ◆ práca s pedálmi (klasický nástroj - informácia),
  - ◆ zdokonaľovanie techniky hry v zvyšovaní primeranej náročnosti.
- ◆ Sústavnú pozornosť venovať:
  - ◆ cieľavedomým metódam cvičenia
  - ◆ práci na kvalite tónu, práci s tónom (plnosť, farebnosť, odlišnosť),
  - ◆ hre z listu,

- ◆ hre naspamäť,
- ◆ hudobnej forme,
- ◆ metru a rytmu,
- ◆ tempu,
- ◆ dynamike,
- ◆ štýlovosti a charakteru,
- ◆ hudobnému vypracovaniu skladieb,
- ◆ kvalitnej interpretácii.
- ◆ Viest' žiakov k:
  - ◆ samostatnej príprave,
  - ◆ zodpovednému plneniu úloh,
  - ◆ hre v komornom alebo súborovom zoskupení
  - ◆ harfovému sprievodu iných nástrojov.
- ◆ Obsahová náročnosť jednotlivých ročníkov zohľadňuje:
  - ◆ vek žiaka,
  - ◆ individuálne a fyzické dispozície,
  - ◆ možnosti samostatnej prípravy.
- ◆ Odporúčaná literatúra:
  - ◆ je možné ju dopĺňať, nahrádzať, vymieňať,
  - ◆ rozhodujúca je individualita žiaka, rozvíjanie jeho schopností a perspektíva jeho ďalšieho rozvoja,
  - ◆ dostupnosť.

A. Hollý: Denné cvičenia
 J. Snoer: Prvé technické cvičenia
 A. Tombo: Prstové cvičenia
 H. J. Zingel: Nové harfové cvičenia
 P. Schlomovitz: Harfová škola pre začiatočníkov
 H. Trneček: Škola pre harfu
 K. A. Erdeli: Základy hry na harfe
 J. Naderman: Etudy
 Ch. Boksa: Etudy

Detská hudobná škola pre harfu

Zborník skladieb pre harfu

A. Hasselmans: Drobné skladby

M. Grandjani: Drobné skladby

S. McDonald: Drobné skladby

J. Nadermann: Drobné skladby

D. Wakins: Drobné skladby

M. S. Ledet. Of Rhymes and Seasons

Light Classics for troubadour Harps

Výber z hudobného materiálu uvedeného v osnovách pre klasický nástroj.

Rôzni skladatelia renesancie – 21. storočia (skladby podľa schopností žiaka).

I. stupeň   1. ročník

- ◆ motivácia žiaka k hre na harfe: prehraním skladieb, audiovizuálne nahrávky, návšteva koncertov,
- ◆ stavba a časti nástroja (základné informácie),
- ◆ krátka história nástroja (keltská harfa, klasická harfa),
- ◆ uplatnenie nástroja v praxi,
- ◆ orientácia v strunách c – g 2,
- ◆ správne držanie tela, lakte, ruky, plecia, poloha nástroja pri hre, sedenie,
- ◆ koordinácia všetkých častí tela,

- ◆ prsty na správnom mieste strún,
- ◆ príprava a pohyb prstov (prstové kĺby),
- ◆ brnkanie – tvorba tónu,
- ◆ kvalita tónu („čistý zvuk“),
- ◆ hra druhým prstom, príp. aj prvý a tretí (podľa schopností žiaka),
- ◆ vyrovnaný tón obidvoch rúk,
- ◆ hra v strednej polohe nástroja: c – g 2,
- ◆ štvrtové, polové, celé noty a pomlčky, príp. osminové,
- ◆ takt páry – dvoj- a štvordobý,
- ◆ takt trojdobý,
- ◆ metrum,
- ◆ tempo,
- ◆ dynamika (slabo – silno),
- ◆ noty v husľovom a basovom kľúči,
- ◆ posuvky (práca s háčikmi),
- ◆ základné odborné výrazy,
- ◆ hra detských a ľudových piesní
- ◆ vlastný spev detských a ľudových piesní s hrou jednoduchého sprievodu (základné tóny alebo gajdošská kvinta),
- ◆ hra piesní od rôznych tónov,
- ◆ hra piesní od rôznych tónov,
- ◆ drobné a málo náročné skladbičky,
- ◆ hra so sprievodom učiteľa,
- ◆ hra sólovo.

- ◆ Minimálne splnenie požiadaviek:
  - ◆ detské a ľudové piesne s veľmi jednoduchým sprievodom,
  - ◆ malé, nenáročné, krátke skladbičky,
  - ◆ prstové cvičenia,
  - ◆ hra v sekvenciách,
  - ◆ obsah vyššie uvedený.

I. stupeň

2. ročník

- ◆ stavba a časti nástroja (rozšírené informácie),
- ◆ história nástroja (rozšírené informácie),
- ◆ starostlivosť o nástroj,
- ◆ upevňovanie správnych návykov a vedomostí pri hre na nástroji,
- ◆ práca na kvalite tónu (stabilita, vyrovnanosť),
- ◆ hra 1. – 3. prstom (príp. 1. – 4. prst bez podkladania),
- ◆ hra tónov za sebou,
- ◆ hra secco,
- ◆ hra legato,
- ◆ glissando (krátke),
- ◆ dusenie na konci skladby,
- ◆ takt páry, nepáry,
- ◆ takt štvrtový, osminový,
- ◆ šestnástinové hodnoty nôt a pomlčiek,
- ◆ triola,
- ◆ posuvky (práca s háčikmi),
- ◆ durové a molové stupnice 0 – 3 b (sekvencie troch tónov), zvlášť a spolu dve ruky,
- ◆ kvintakord, príp. obraty cez 1 oktávu,
- ◆ metrum,

- ◆ tempo,
- ◆ dynamika,
- ◆ forma,
- ◆ zvýraznenie melódie,
- ◆ základné odborné výrazy,
- ◆ hra spamäti.

Interpretácia skladbičiek zodpovedajúcich vyššie uvedeným požiadavkám.
Učiť žiaka správne a systematicky samostatne cvičiť.

- ◆ Minimálne splnenie požiadaviek:
  - ◆ prstové cvičenia s uvedenou problematikou,
  - ◆ stupnice a akordy,
  - ◆ 5 – 7 menších skladbičiek,
  - ◆ obsah vyššie uvedený.

I. stupeň   3. ročník

- ◆ starostlivosť o nástroj,
- ◆ dopĺňanie informácií o nástroji (IT),
- ◆ rozširovanie počúvania skladieb pre harfu (rôzne žánre) – audiovizuálne nosiče,
- ◆ návšteva koncertov, divadla,
- ◆ sústavné a vytrvalé upevňovanie správnych návykov a vedomostí pri hre na nástroji,
- ◆ práca na kvalite tónu (stabilita, vyrovnanosť),
- ◆ zdokonaľovať výrazové prostriedky,
- ◆ primeraný muzikálny prejav zodpovedajúci štýlu hranej skladby,
- ◆ hra 4 prstami,
- ◆ podkladanie 2., 3., 4. prsta zdola a potom zhora,
- ◆ stupnice dur, mol s krížikmi – 1 oktáva,
- ◆ T 5 ak a obraty – 1 oktáva,
- ◆ tonika, subdominanta, dominanta,
- ◆ triola,
- ◆ synkopa,
- ◆ bodkovaný rytmus,
- ◆ melodické ozdoby (jednoduché),
- ◆ frázovanie,
- ◆ artikulácia,
- ◆ motív, veta, súvetie,
- ◆ trojdielna forma,
- ◆ odborná terminológia,
- ◆ hra spamäti,
- ◆ hra z listu,
- ◆ komorná hra (duo, trio, príp. sprievod),

Interpretácia skladbičiek menšieho rozsahu zodpovedajúcich vyššie uvedeným požiadavkám.
Sústavne usmerňovať žiaka správne a systematicky samostatne cvičiť.

- ◆ Minimálne splnenie požiadaviek:
  - ◆ prstové cvičenia s uvedenou problematikou,
  - ◆ stupnice a akordy,
  - ◆ 8 - 12 menších skladbičiek,
  - ◆ obsah vyššie uvedený.

I. stupeň

4. ročník

- ◆ starostlivosť o nástroj,
- ◆ dopĺňanie informácií o nástroji (IT),
- ◆ rozširovanie počúvania skladieb pre harfu (rôzne žánre) – audiovizuálne nosiče,
- ◆ návšteva koncertov, divadla,
- ◆ sústavné upevňovanie správnych návykov a vedomostí pri hre na nástroji,
- ◆ rozvíjať techniku hry (náročnejšie prstové cvičenia),
- ◆ práca na kvalite tónu (stabilita, vyrovnanosť),
- ◆ zdokonaľovať výrazové prostriedky,
- ◆ primeraný muzikálny prejav zodpovedajúci štýlu hranej skladby,
- ◆ stupnice dur, mol s b – 2 oktávy,
- ◆ T 5 ak a obraty – 2 oktávy,
- ◆ trojzvuk, štvorzvuk (podľa schopností žiaka),
- ◆ tonika, subdominanta, dominanta – kadencia,
- ◆ začať nácvik arpeggia,
- ◆ dusenie,
- ◆ hudobná forma skladby,
- ◆ odborná terminológia,
- ◆ hra spamäti,
- ◆ hra z listu,
- ◆ komorná hra (príp. sprievod).

Interpretácia skladbičiek primeraného rozsahu zodpovedajúcich vyššie uvedeným požiadavkám. Viesť žiaka správne a systematicky samostatne cvičiť.

- ◆ Minimálne splnenie požiadaviek:
  - ◆ prstové cvičenia s uvedenou problematikou,
  - ◆ stupnice a akordy,
  - ◆ technické sklady,
  - ◆ prednesové skladby primeraného rozsahu,
  - ◆ obsah vyššie uvedený.

I. stupeň

5. ročník

- ◆ starostlivosť o nástroj (dolaďovanie jednotlivých strún),
- ◆ dopĺňanie informácií o nástroji (IT),
- ◆ rozširovanie počúvania skladieb pre harfu (rôzne žánre) – audiovizuálne nosiče,
- ◆ návšteva koncertov, divadla,
- ◆ rozvíjať techniku hry (náročnejšie prstové cvičenia),
- ◆ práca na kvalite tónu (stabilita, vyrovnanosť),
- ◆ zdokonaľovať výrazové prostriedky,
- ◆ primeraný muzikálny prejav zodpovedajúci štýlu hranej skladby,
- ◆ stupnice dur, mol s križikmi – 2 oktávy,
- ◆ T 5 ak a obraty – 2 oktávy,
- ◆ trojzvuk,
- ◆ štvorzvuk ,
- ◆ kadencia,
- ◆ zvuková a rytmická vyrovnanosť hry stupníc a trojzvukov,
- ◆ arpeggio v pomalom tempe,
- ◆ glissando,
- ◆ flažolet,

- ◆ dusenie,
- ◆ hudobná forma skladby,
- ◆ skladby rôznych štýlových období,
- ◆ odborná terminológia,
- ◆ hra spamäti,
- ◆ hra z listu,
- ◆ komorná hra (príp. sprievod).

Interpretácia skladieb primeraného rozsahu zodpovedajúcich vyššie uvedeným požiadavkám.
Žiak systematicky samostatne cvičí.

- ◆ Minimálne splnenie požiadaviek:
  - ◆ prstové cvičenia s uvedenou problematikou,
  - ◆ stupnice a akordy,
  - ◆ technické skladby,
  - ◆ prednesové skladby primeraného rozsahu,
  - ◆ obsah vyššie uvedený.

I. stupeň   6. ročník

- ◆ starostlivosť o nástroj (dolaďovanie jednotlivých strún, naladenie 1 oktávy bez a s ladičkou),
- ◆ dopĺňanie informácií o nástroji (IT),
- ◆ rozširovanie počúvania skladieb pre harfu (rôzne žánre) – audiovizuálne nosiče,
- ◆ návšteva koncertov, divadla,
- ◆ rozvíjať a zdokonaľovať techniku hry (náročnejšie prstové cvičenia),
- ◆ práca na kvalite tónu (stabilita, vyrovnanosť),
- ◆ zdokonaľovať výrazové prostriedky (dynamická a agogická škála),
- ◆ primeraný muzikálny prejav zodpovedajúci štýlu hranej skladby,
- ◆ stupnice dur, mol s b – 2 oktávy,
- ◆ T 5 ak a obraty – 2 oktávy,
- ◆ trojzvuk, štvorzvuk,
- ◆ kadencia,
- ◆ zvuková a rytmická vyrovnanosť hry stupníc a akordov,
- ◆ arpeggio v pomalom a rýchlejšom tempe,
- ◆ glissando,
- ◆ flažolet,
- ◆ precízne dusenie,
- ◆ hudobná forma skladby,
- ◆ skladby rôznych štýlových období a žánrov,
- ◆ odborná terminológia,
- ◆ hra spamäti,
- ◆ hra z listu,
- ◆ komorná hra (príp. sprievod).

Interpretácia kratších náročnejších skladieb, štýlovo kontrastných, zodpovedajúcich vyššie uvedeným požiadavkám.

Žiak systematicky samostatne cvičí.

- ◆ Minimálne splnenie požiadaviek:
  - ◆ prstové cvičenia s uvedenou problematikou,
  - ◆ stupnice a akordy,
  - ◆ technické skladby,
  - ◆ prednesové skladby primeraného rozsahu,

- ◆ obsah vyššie uvedený.

I. stupeň

7. ročník

- ◆ starostlivosť o nástroj,
- ◆ ladenie nástroja,
- ◆ dopĺňanie informácií o nástroji (IT),
- ◆ rozširovanie počúvania skladieb pre harfu (rôzne žánre) – audiovizuálne nosiče,
- ◆ návšteva koncertov, divadla,
- ◆ rozvíjať a zdokonaľovať techniku hry (náročnejšie prstové cvičenia),
- ◆ práca na kvalite tónu (stabilita, vyrovnanosť),
- ◆ zdokonaľovať výrazové prostriedky (dynamická a agogická škála),
- ◆ muzikálny prejav zodpovedajúci štýlu hranej skladby,
- ◆ durové a molové stupnice s b a krížikmi – 2 oktávy,
- ◆ T 5 ak a obraty – 2 oktávy ,
- ◆ trojzvuk, štvorzvuk (dominantý septakord) spolu aj prekladaný oboma rukami,
- ◆ kadencia,
- ◆ zvuková a rytmická vyrovnanosť hry stupníc a akordov ,
- ◆ arpeggio,
- ◆ glissando,
- ◆ flažolet,
- ◆ pres de la table,
- ◆ enharmonická zámena,
- ◆ efekty v modernej hudbe,
- ◆ hudobná forma skladby,
- ◆ skladby rôznych štýlových období a žánrov,
- ◆ odborná terminológia,
- ◆ hra spamäti,
- ◆ hra z listu,
- ◆ komorná hra (príp. sprievod).

Interpretácia náročnejších skladieb, štýlovo kontrastných, zodpovedajúcich vyššie uvedeným požiadavkám.

- ◆ Minimálne splnenie požiadaviek:
  - ◆ prstové cvičenia s uvedenou problematikou,
  - ◆ stupnice a akordy,
  - ◆ technické skladby,
  - ◆ prednesové skladby rôznych štýlových období a žánrov,
  - ◆ obsah vyššie uvedený.